

FEB 02 1993

TZ 26

PERSKA
JA SAVO

NY PUBLIC LIBRARY
LIAND CENTRAL STATION
P.O. BOX 2241
NEW YORK NY 10017

MŪSŲ VAIKAI, ANŪKAI-
SLA ATEITIS KŪREJAI!
ĮRAŠYKIME Į SUSIVIENIJIMĄ.

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N.Y. 10001

NO. 10 VOL. LXXXX, 1992-GRUODIS-DECEMBER

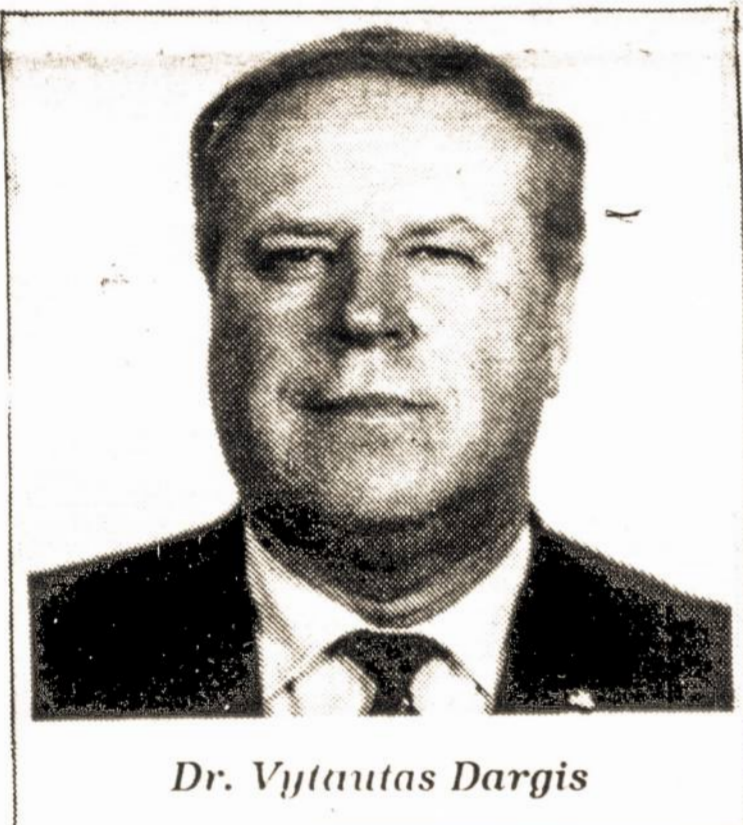
THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

LIETUVA SVEIKINA SU ŠV. KALĖDOM!

KATALIKŲ BAŽNYČIA: Mes, jūsų ganytojai, sveikindami jus, brangūs tikintieji, jūsų šeimas ir visus geros valios žmones, linkime visada pasilikti vienybėje su Viešpačiu, o Jo dar nesuradusiems, -kantriai ir išsvermingai ieškoti, kad Dievas nušviestų kiekvieno gyvenimo kelią ir stiprintų einančius šiuo keliu. "Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis visais" (2 Tes 3, 18). *Lietuvos Kardinolas, Arkivyskupas ir Vyskupas*

VYTAUTAS LANDSBERGIS: Mūsų šaly, nekaltant jau apie tuos rinkimus, dabar ypatinga visuomenės būseną. Sielose ir protuose grumiasi tiesa ir netiesa, stovi viena prieš kitą sąžinė ir suktybė. Tai amžina žmonijos kova, pastaraisiais metais taip savotiškai susitelkusi būtent Lietuvoje. Tikiu ir tikėsiu, matyt, nepataisomai, kad tiesa vertingesnė už netiesą, kad melas ir neapykanta negali laimėti ilgam. Ypač kai tiesa tokia paprasta, o melas liejasi net per kraštus, panašus į beprotybę. Bet dabar ateina Kalėdos. Pasisemkim jų žvakelių šviesos, o kas pagalvos, tegul pastato Kūčių vakarą žvakelę lange kokiam sutemų praieviui paguosti, o bičiuliui - ženklą duoti.

ALGIRDAS BRAZAUSKAS: Leiskite jus nuoširdžiai pasveikinti su artėjančiomis šventomis Kalėdomis ir palinkėti, kad darna, dora ir šviesa lydėtų jus visuose sumanymuose bei darbuose. Krikščioniška išmintis byloja, kad gėris negali būti grindžiamas pykčiu, neteisingumu ir pažeminimu. Pasveikinkime vienas kitą. Tenelieka užmirštas Kalėdų rytmetį nė vienas Lietuvos žmogus.

Dr. Vytautas Dargis

PREZIDENTO PARAŠTĖ

Mieli Sesės ir Broliai SLA nariai! Besiruošdami švęsti Kalėdų ir Naujųjų Metų šventes, neužmirškime kenčiančios ir visokeriopą nedateklių nešančios jau laisvos (bent oficialiai!) tėvynės Lietuvos. Nedalia lydi nepriklausomybės atgavimą: "raudonosios armijos" liekanos dar liko Lietuvoje, stoka energijos ir šilumos - jau nekaltant apie infliacines maisto ir kasdieninių reikmenų kainas; po seimo rinkimų-neaiškus ir miglotas rytojus...Bet kaip sakome: "Kas bus, kas nebus, bet lietuvis nepražus!". Šiuo obalsiu besivadovaudami, dirbkime ir auginkime skaičiumi mūsų fraternalinę lietuvių tvirtovę išėivijoje; bandykime padėti, kuo tik galime, atgimstančiai mūsų Pirmajai Tėvynei Lietuvai!

Tad linksmų Kalėdų ir sėkmingiausių 1993 Metų! Te simpatiškas, amerikoniškas Santa Claus ir mūsų neužmiršta!

Sveikinam!

Kalėdų švenčių proga ir su Naujaisiais Metais sveikinam SLA Pastoviasias komisijas, Apskričių ir Kuopų valdybas, Tėvynės bendradarbius, narių organizatorius ir visus SLA narius bei geros valios lietuvius, linkėdami sveikatos, išvermės ir darbštumo:

SLA PILDOMOJI TARYBA,
Centro Tarnautojai,
Tėvynės Redakcija ir Administracija

LDDP atstovai pažymėjimus atsiėmė išvakarėse.

Vienas iš jų atstovų, užklaustas, kodėl gi LDDP ignoravo šią ceremoniją, atsakė. "Tai gerai. Sutaupėme 73 rožes"...

12 valandą posėdžių salėje Seimo darbo pradžią paskelbė vyriausias amžiumi deputatas J.Bulavas.

Deputatai sugiedojo "Tautišką giesmę".

Pagerbė VYTAUTĄ LANDSBERGĮ

Po to gražią gėlių puokštę buvo pasveikintas AT pirmininkas V. Landsbergis. Sveikinimo žodį jam tarė A.Patackas, pavadinęs V. Landsbergį "laisvės kovų riteriu". Gėles įteikė L. Andrikenė.

Tik K.PRUNSKIENĖ sėdėjo...

Pagerbdama AT pirmininką, visi atsistojo, tik buvusi deputatė K. Prunskienė tokios pagarbos neparodė - ji sėdėjo.

Nostalgišką sveikinimą pasakė Bočių sąjungos atstovė L. Ablėnaitė, paguodusi, kad sunku būti pranašu savo Tėvyneje, juolab apmėtomu akmenimis.

PIRMOJI LIETUVOS SEIMO DIENA

NESIPYKIME...rašė Vytautas Landsbergis 1992 m.lapkričio 10 d. Už keliolikos dienų, lapkričio 25, atidarant Seimą buvo pykčio, grasinimo, rėkavimo. Tuo pasižymėjo vyriausias amžiumi Seimo atstovas akademikas Bulovas, pirmininkavęs pirmajam posėdžiui, Komunistų partijai priklausęs nuo 1931 metų, kada studijavo Kauno universitete.

Kad susidarytumėm tikresnį vaizdą apie istorinį Seimo atidarymą, perskaitykime lapkričio 26 d. "Tiesą" ir "Lietuvos Aidą".

ROŽIŲ
BE
SPYGLIŲ
NEBŪNA

„TIESA“:

Deputatų registravimas pradėtas 10 valandą. Kiekvienas, turintis Seimo deputato mandatą galėjo pasiimti, be dokumentų pluošteliu, ir patinkamą portfelį - juodą arba rudą. O tuo pačiu metu, kai, anot deputato S. Šaltenio, fojė sukiojosi daugybė nepažįstamų veidų, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas V. Litvinas teikė naujiems Seimo nariams deputato pažymėjimus. Ir kiekvienam - po rožę. Pražydo salė gėlėmis. Procedūra truko neilgai ir buvo šventiška, jeigu ne vienas nesmagumas. Pažymėjimų atsiimti atėjo Sąjūdžio koalicijos, Krikščionių demokratų, Demokratų, Nepriklausomybės, Socialdemokratų partijų, Tautininkų ir Krikščionių demokratų sąjungų, Centro judėjimo atstovai bei deputatas, išskėlęs pats save.

LIETUVOS AŽUOLAS

SLA KŪRĖJAS IR GARBĖS NARYS AUŠRININKAS DR. JONAS ŠLIŪPAS
Inž. Vytauto Šliūpo paskaita 64-jo SLA Seimo metu Chicagoje,
1992 m. lapkričio 3 d.

Nekalbėsiu Jums apie Jono Šliūpo daugiaspalvio ir audringo gyvenimo detales, nes tie, kuriems jos būtų įdomios sužinoti, galite pasiskaityti *Lietuviškojoje Enciklopedijoje*, arba dar geriau, 1979 metais Chicagoje išleistoje prof. dr. Juozo Jakšto knygoje.

Tie, kurie esate ilgamečiai SLA nariai, be abejo prisiminate, kai prieš keliolika metų SLA Seimo metu apie dr. Joną Šliūpą jums kalbėjo aktyvioji jūsų narė ponija Elena Devenienė-Grigaitienė. Ji tada labai puikiai įvertino Šliūpo atliktus didžius darbus tiek Lietuvos, tiek ir Susiv. Lietuvių Amerikoje labui.

Yra ir kitas labai puikus raštas, šį kartą anglų kalboje, kurio tikrai nesate skaite, nes dar nėra išspausdintas - tai dr. Algirdo Budreckio darbas, pavadintas "A Short History of Lithuania". Tenai rašto pabaigoje randasi atskiras skyrius, pavadintas: "Lithuanian-American Contributions in the Struggle for Independence".

Per visą šį skyrelį - per visą aprašytąją Amerikos lietuvių veiklą - kaip koku raudonu siūlu tęsiasi dr. Jono Šliūpo indėlis.

Šis dr. Budreckio straipsnis turėtų būti paskelbtas atskirai spaudoje, nelaukiant kada jo knyga išvys dienos šviesą. Ypač tai svarbu dabar, nes atgimstančioje Lietuvoje nedaugelis žino, kiek daug Amerikos lietuviai kovojo ir prisidėjo prie Lietuvos laisvės atgavimo.

Kad apie dr. Joną Šliūpą palankiai rašo kairiųjų pažiūrų arba vidurio srovės žmonės, tai visai suprantama. Bet paskutiniuoju laiku apie jį teigiamai ima rašyti ir dešiniųjų pažiūrų lietuviai. Paskutiniųjų kelerių metų laikotarpyje skaičiau bent tris gerų katalikų parašytus dr. Šliūpo įvertinimus:

Tai, dr. Aleksandro Mauragio, gyvenančio Australijoje, ilgas straipsnis pavadintas "Dr. Šliūpas mano prisiminimuose".

Kitas straipsnis, parašytas anglų kalboje Amerikos lietuvaite vienuolės Virginia Vytell, CJC, tilpęs praeitų metų "Lituanus" žurnale, labai nustebino mane. Ji, objektyviai ištyrinėjusi jo veiklą, tiesiog garbina Joną Šliūpą ir beveik apkaltina tuolaikinius pro-lenkiškai nusistačiusius kunigus už Šliūpo puolimą. Laikai keičiasi.

Tretysis, labai išsamus teigiamas straipsnis apie Joną Šliūpą tilpo katalikiškame "Aidai" žurnale, kurį redagavo žinomas humanistas kunigas Leonardas Andriekus.

Spalio 25-tos dienos rinkimai ir jų rezultatai nustebino ne vieną čia susirinkusį tautietį. Todėl noriu šiandien įpinti kai ką, kas būtų aktualu šiuo reikalu, ir kartu kas rištųsi

Kalba inž. Vytautas Šliūpas.
Kairėje Irena Macke.

su dr. Jono Šliūpo veikla. Radau vieną temą, kuria mano tėvas pradėjo rūpintis prieš 100 metų ir kuri yra ypač svarbi dabar, kada Lietuva atgauna savo nepriklausomybę, bet tuo pačiu metu yra ir grasinama iš Rytų, iš buvusios Sovietų imperijos paveldėtojos - Rusijos.

BALTIJOS FEDERACIJA IR RYTŲ - CENTRINĖS EUROPOS APSIGYNYMO SAJUNGA

Lietuvoje labai aiškiai mačiau daugelio mūsų tautiečių nedvejojimą pasiryžimą bet kokia kaina numesti turėtuosius vergijos pančius, išprašyti iš savos teritorijos užsilikusią "Okupacinę Armiją" ir tapti pilnateisiais savo krašto valdytojais - būti laisvė kvėpuojančiais Lietuvos piliečiais. Tokius pat jausmus puoselėja ir latviai, ir estai, ukrainiečiai, vengrai, lenkai, moldovai bei visi kiti buvę Sovietų Sąjungos vergijoje žmonės.

"Blogio imperija" subyrėjo, tačiau jos valdančiųjų organų turėtus planus - paglemžti savo valion mažesnes tautas - perėmė Rusija, kuri tikrumoje ir anksčiau juk buvo tos nelabosios Sovietų Sąjungos pagrindinis ramstis bei žandaras. Rusai nuo Jono Žiauriojo laikų pradėjo kurti Rusiškąją imperiją, tos minties neatsisako ir šiandien. Rusijos kontroleje tebesanti armija deda visas pastangas neišėiti iš okupuotųjų teritorijų ir nepaleisti buvusiuoju vergų, o ištrūkusių ar tai melu, ar tai jėga vėl susigrąžinti.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

LINKĖJIMAI, SVEIKINIMAI IR DAINA...

Dažnais linkėjimais puošiame savo gyvenimo dienas: tai sukaktuvės, vardinės, gimimo dienos, vestuvės, krikštynos. O kai ateina Kalėdos ir Naujieji Metai, linkėjimai lyg upe išsilieja. Kiek daug prirašome poezijos posmų, kiek daug kūrybinės vaizduotės sukūriama! Prie prasmingų sveikinimo žodžių, vaizdinga ir brolio Zenono nuotrauka. Ji mes

Visados linksmas Charles Macke:
Tik dirbkime!..Viskas bus gerai

suorganizuoja naujas kuopas.

1993 metus, skirkime naujų narių verbavimui mūsų Susivienijimo 107 veiklos metų atžymėjimui. Pradėkime pirmiausia nuo savęs, surasdami vieną naują narį. TIK VIENA! Bet visi iki vieno!... Pradėkime dieną su rytine daina:

"Aš vieną narį suradau,
Susivienijimą atgaivinau...
Jei ir Tu, Sesė miela,
Ir Tu, Broli uolusis-
Žiūrėk, rytoj bus dešimt,
Kitą dieną tiek pat daugiau,
Ir dainuosime visi kartu,
Povilas Šukis ir mes visi:
Išiname į Susivienijimo darbą
didį...

Lydia Balsys ir Povilas Šukis:
Tik visi, visi junkimės į darbą.

Su Sventėm Zen-Onas Dučmaras

tokį jauną ir pilną energijos matėme ir Susivienijimo seime. Žmogus visados jaunas, jei jis yra pilnas idėjų, sumanymų. "Tėvynė" gavo daug gražių sveikinimų, su linkėjimais, džiaugsmo ir rūpesčio žodžiais. Visiems mums labai rūpi Susivienijimas. Bet gražūs žodžiai, kad mums reikia naujų idėjų, sumanymų, ir baigiasi gražiais žodžiais. Kai apie tai kalbėjome Susivienijimo seime, teisingai pasakė vienas narys: "Neužmirškime, kad mums reikia tokių aktyvių narių, kaip Povilas Šukis iš Clevelando, ir kitų, į jį panašių, kurie suranda naujų narių,

LIETUVA

DIENOS KELYJE,
NAKTIES SAPNUOSE-
TU GYVA MŪSŲ ŠIRDYSE

PIRMOJI LIETUVOS SEIMO DIENA

Ilgai truko ir kita iškilminga ceremonija - priesaika.

Prieš 2,5 metų visa AT atsistojusi garsiai perskaitė priesaikos tekstą. O dabar kitaip: kiekvienas deputatas skaitė priesaiką, vieną ranką padėjęs ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Vienas kitas šiek tiek suklydo arba pamiršo padėti ranką ant Konstitucijos, bet tai - jaudinimosi ženklai. Ilgai truko ši procedūra, žurnalistai ėmė skaičiuoti, kiek deputatų nepakartos paskutinių priesaikos žodžių "Tepa-

deda man Dievas". Tokių buvo ne tiek jau mažai.

A. Patackas pasakė pastabą kad ši diena - tragedija Lietuvai, nes iš politinės arenos išstumtas V. Landsbergis.

Protestuodamas, kad Aukščiausiasis Teismas nesvarstė B. Gajausko komisijos pareiškimo dėl Seimo narių įtariamų bendradarbiavimo su KGB, jis atsisakė prisiekti. Vėliau apsigalvojo ir prisiekė ne visų akivaizdoje.

Aldona SVIRBUTAVICIŪTĖ

Nelengva prisiekti Lietuvai

„LIETUVOS AIDAS“:

Istorinę pirmąją Seimo dieną deputatai ir buvusio Parlamento darbuotojai pasitiko labiau nuščiuvę negu džiaugsmingi. Seimo deputatų pažymėjimai buvo iškilmingai įteikti tik dešiniojos pusės išrinktiesiems. LDDP juos pasiėmė urmu jau iš vakaro (partinė drausmė, savi įstatymai ar "naujos mados"?).

Seimo posėdį deputatai pradėjo giedodami Lietuvos himną. Posėdžiui pirmininkavo vyriausias Seimo deputatas J. Bulavas. "Mūsų kelias ne rožėmis klotas", pasakė jis. Gėlės ir padėkos žodžiai buvo skirti Parlamento pirmininkui Vytautui Landsbergiui. Lietuvos išėivijos vardu jį pasveikino Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas B. Nainys, "Bočių" draugijos vardu - L. Miškinienė ("Liūdna būti Tėvynėj pranašu, bet dar liūdniau, kai pranašai apmėtomi akmenimis").

Fotografų dėmesys buvo skirtas A.M. Brazauskui. Matyt, dėl to susijaudinęs LDDP lyderis, skaitydamas priesaiką, padarė apmaudžią klaidą: prisiekė saugoti žmonių vientisumą, o ne Lietuvos žemių. "Vilnijos" draugijos atstovas pasakė L. Aidui, kad tokia klaida lemtinga.

"Prisiekiu Lietuvos Respublikai..." skaitė deputatai. Net ir beveik visi LDDP nariai prašė: "Tepadedu man Dievas".

A. Patackas priminė, kad penkių Seimo narių (L. Alesionkos, A. Bendinsko, A. Ivaškevičiaus, C. Juršėno, V. Petkevičiaus) bylos perduotos teismui prašant patvirtini, kad jie bendradarbiavo su KGB. "Negaliu dalyvauti ceremonijoje, kurioje galimas Priesaikos išniekinimas", - pareiškė A. Patackas ir paprašė gali-

mybės prisiekti Lietuvai kitomis sąlygomis. A. Saudargas perskaitė priesaikos tekstą, bet pridūrė, kad pritaria A. Patackui.

Lenkų sąjungos nariai prisiekdami nepadėjo rankos ant Konstitucijos.

Priesaikos ceremonijai vadovavęs Aukščiausiojo Teismo pirmininkas M. Lošys pakomentavo, kad nėra duomenų, ar tai buvo padaryta tyčia. Visų prisiekusių deputatų priesaikas jis pripažino galiojančiomis.

Opozicija tildoma nuo pat pirmojo Seimo posėdžio

Diskusijoje dėl kandidatūrų G. Vagnorius sveikino trejus metus pavėlavusį kvietimą santarvei (čia jį šiurkščiai nutraukė akad. J. Bulavas, pagrasinęs išvyti iš tribūnos) ir pareiškė, kad opozicijos agituoti dirbti nereikia. Diskusijos apie kolektyvinę nuosavybę, kai privatizuota per 30 proc. nacionalinio turto, tik supriešintų žmones (čia akad. J. Bulavas vėl pradėjo rékti ant G. Vagnoriaus). LDDP iškart pradeda teisinti savo būsimas nesėmes - tai terodo savo atlikto sabotažo padarinių supratimą. Nereikia griauti įpusėtų reformų - ekonomika negali būti blogos politikos objektas, nes laimėtojų nebus.

Akad. J. Bulavui dar parėkavus, į tribūną išėjo Kęstutis Skrebys ir paaiškino, kad opozicija A.M. Brazausko neremia ir nerems dėl jo daugkartinio nuolankumo Maskvai bei jo partijos nusikalstamos praeities, kurios ji neatsisakė.

KEISTI LIKIMO VINGIAI GIMĖ SIBIRE, MOKĖSI LIETUVOJE, PASIŽYMĖJO ITALIJOJE SALOMEJA ČIČIŠKINA

Birutė Žindžiūtė - lietuvaitė, gimusi Sibire, Tomsko srities užkampyje, kur buvo ištremti jos seneliai. Ten, kirsdami išlakius medžius, susipažino jos tėvai, taip pat tremtiniai. Sibire gimė ir vyrenioji Birutės sesuo Elena. Ir jau Lietuvoje pasauli išvydo jaunėlė sesė Aurelija. Gyvenimas atrodė nuostabus ir toks brangus. Ir jau niekas neįsivaizdavo, kad kada nors traukinys vėl išveš į tolimus kraštus valstiečio dukrą - sunkus ir ilgas buvo tas apsisprendimas. Prireikė devynerių metų, kol Birutė Žindžiūtė tapo Michelinei, italų kalbininko Guido Michelinei žmona. Dabar jis Potecos universiteto kalbotyros katedros vedėjas - profesorius, kaip ir prieš penkiolika metų tyrinėja lietuvių raštijos pradininkų M. Daukšos ir B. Vilento palikimą, gilinasi į J. Rėzos darbus, S. Vaišnoros tekstus.

O ką veikia Birutė? Ji su savo vyru Guido yra tarsi Lietuvos konsulai Italijoje. Romoje praėjusiais metais įregistruota Italų draugija už Lietuvą. Apibrėžtas šios draugijos statusas, patvirtintas statusas ir taryba. Draugijos sekretorius yra Guido Michelinei.

Būdama lituanistė, mokėdama lotynų ir senovės graikų kalbas, žinoma, ir italų, Birutė moko lietuvių kalbos Katalikiš-

kame Milano universitete. Negana to, ji yra perskaičiusi ne vieną pranešimą kas dveji metai Stokholme rengiamoje baltistų konferencijoje. Rašo ji apie lietuvių literatūrą, vertimus iš italų į lietuvių kalbą žurnalui „Le Lingue del Mondo“ - „Pasaulio kalbos“, kuris yra laikomas vienu iš žymiausių tokio pobūdžio leidinių pasaulyje.

Noras, kad pasaulis daugiau žinotų apie Lietuvą, paakino Birutę imtis knygos „Lituania“, kuri praėjusiais metais pasirodė knygynuose tarsi pagal užsakymą, - dar prieš kovo vienuoliktąją.

- Sunku sugrįžti į Europos atmintį, - sako Birutė, - arba apie mus nieko nežinoma, arba sutapatinami su Rusija. Gal šitas pradžiamokslis padės italams suvokti, kur mes esame, kas esame.

Ir dar. Šešiametis sūnus Emilis Parmoje su mama ir tėčiu kalbasi tik lietuviškai. O jau kasmet atvažiuojantis į Lietuvą, į Juragių kaimą vaikaitis laukiamas ir mylimas gerųjų senelių. Kasmet Birutė grįžta į Lietuvą. Bet jau ne namo - į svečius. Parmoje Birutės namai, ten ji kalba italams apie Lietuvą. Ir gerai, kad kalba. Gal daugiau išgirs, gal daugiau mus supras?

Prieš seimo pradžią tikrinamas atstovų sąrašas. Iš k. Irėna Macke, Jūratė Jasiūnienė ir SLA gen. sekr. Genovaitė Meiliūnienė.

LIETUVOS

Skaitykite
2 ir 7 psl.

AŽUOLAS

Lina Pečeliūnienė

Kelionė į Pažadėtąją žemę.

Dail. Domsaitis

THE DERIVATION OF THE WORD "KALEDOS"

Prof. Jack J. Stukas, Ph.D.

We may assume a fair acquaintance of the ancient Lithuanians with Eastern Christianity before they finally turned to the West and became Roman Catholics. This is clearly demonstrated by the presence of old East Slavic loanwords in the church terminology of modern Lithuanian.

It is quite natural that the ancient Lithuanians, being in constant touch with their Slavic neighbors and later fellow citizens, acquired from them the most important terms for their Christian institutions. Thus Lithuanian *Kaledos* "Christmas" is a borrowing from White Russian *kolady* – the term shows plural numbers in both languages – which through Old Church Slavic *koleda* "New Year's Day" goes back to Latin *calendae* "the first days of the month". The Latin term was taken over into Primitive Slavic and assumed among the Eastern Slavs (cf. also Russian and Ukrainian *kol'ada*, used the singular) the general meaning of Christmas time, the period from December 24 through Epiphany (January 6). The loanword *Kaledos*, recorded by six-

teenth century writers (Mazvydas, Brotkunas, Dauksa), must have been well established in common use long before 1387 when the Polish missionaries arrived in Lithuania. In Polish, *koleda* or *kolenda* means Christmas carol or gift, Christmas collection and also wafers distributed by the organist among the parishioners, but never Christmas itself. The yearly Christmas offering for the parish priest in the form of money or produce (in rural areas) is likewise called *koleda* in Lithuanian, as already used by Dauksa. Some modern dialects, by analogy with Christmas, use also the plural form *kaledos*. In its further semantic development the word began to mean also the alms collected by the poor.

The verb *Kaledoti* "to visit the parish for Christmas offerings; to go begins; to visit from house to house", recorded in 1600, and the nouns *kaled(i)ninkai* "the priest and church servants visiting the parish" and *kaledaitis* "Christmas wafer" are genuine Lithuanian derivatives. This fact proves once more that the term *Kaledos* was taken into Lithuanian in a very distinct past.

Several eastern and southern Lithuanian dialects use *kalenda*, *kalendavoti* instead of *kaleda*, *kaledoti*. The former are recent borrowings from Polish *kolenda*, *kolendowac*. Lithuanian *kalendorius* "calendar" dates from seven-teenth century (Sirvydas) and comes from Polish *kalendarz* which in turn is based on Latin *calendarium* "an account book".

CHRISTMAS EVE

Preparations for Christmas Eve take all day. The house is cleaned, food prepared not only for the special supper (*Kūčios*) but also for the first day of Christmas. People fast and abstain from meat. Lithuanians still adhere to this custom though the Church has abolished abstinence: food may be eaten as often as desired, even meat. It used to be said that only a handful of boiled peas and water may be taken on Christmas Eve. Only small children, the infirm or very old persons were allowed to eat a bit more.

ETERNAL NATIVITY — OUR HERITAGE —

DEMIE
JONAITIS

*Our fathers danced with love beneath the shadows of the storknest,
Their pagan hair like amber, their eyes like Baltic sky;
And they sang the lovesongs that their women bore like children
Beside the lamb, amidst the rue, in inns of wheat and rye.*

*Our mothers prayed with hope amidst the shadows of their kerchiefs,
Their braids like amber rivers, their eyes like drenched Lithuanian sod:
Time flowed; they wove their wreathes of rue for every wayside icon
Which their men carved from the Tree into a troubled God...*

*He never left our homeland. Thousands fled the holocaust
Of crucified Lithuania where His crib became His cross...
Now we, this Christmas E. prepare His creche and wait for Him
With caroling and gifts. So far from home. So alien the inn.*

*We wait? It's He who waits for us in hidden global manges
When every heart becomes His manager - bloodshed, wars will cease;
When every gift and creche and song transforms to love incarnate,
The Christchild in His crib will bring us gifts of cosmic peace.*

WHERE DOES THE WORD "KUCIOS" COME FROM?

In the Lithuanian language the word "Kucio" has three meanings: 1) the day before Christmas (Christmas Eve), 2) evening meal eaten at Christmas Eve, and 3) cooked wheat or peas with sauce eaten at the Christmas Eve dinner. It is a very old word which became part of the Lithuanian language long before the introduction of Christianity to Lithuania in the 14th century. The Lithuanian linguist, Kazimieras Buga, believes the word "Kucia" and its plural form "Kucios" came from the Eastern Slavs. In the Byelarus language the word is "Kucja," in Russian and Ukrainian is "Kutja." In those languages the word means a meal of rice or other cereal sweetened with honey and raisins, blessed in church and eaten the day before Christmas or other holidays. The word derived from the old Greek word "Kokkos" which meant grain, seed or pit of a fruit. In modern Greek the word became "Kukkion," plural "kukkia," which is the word for beans.

The reason modern Lithuanians use the plural form "Kucios" instead of "Kucia" is because they prefer to use the plural form when talking about holidays. They say "Kaledos" (Christmas), "Velykos" (Easter), etc. Although in the 18th century, the Lithuanian classic poet, Kristijonas Donelaitis, used the word "Kucia" in its singular form.

Although official fasting no longer exists, we should refrain from meat on Christmas Eve so as to preserve Lithuanian tradition. It is vitally important that the Christmas Eve dinner (or supper) include no meat dishes because it could then no longer be called *Kūčios* but an ordinary meal prepared for any other evening.

On Christmas Eve the house must be thoroughly cleaned, all the bed linens changed and all family members must bathe and don clean clothes before the evening meal. For the Christmas Eve dinner, the table is prepared as follows: a handful of fine hay is spread evenly on the table. This is a reminder that Jesus was born in a stable and laid in a manger on hay. The table is then covered with a pure white tablecloth, set with plates and decorated with candles and fir boughs. Live flowers are inappropriate for the table, in particular red or white poinsettias which are so popular in some countries at Christmastime. A small plate with as many Christmas wafers as there are persons present is placed in the center of the table.

SEIMO DALYVIAI IŠKILMINGAME TRADICINIAME BALIUJE

Iš k.inž.Vytautas Šliūpas, kuris pasakė labai įdomia kalbą, giliai išmastyta, pagrįsta naujomis mintimis. Ją ištiesai atspausdino laikraštis "Lietuvių Balsas". Irena Macke ir Charles Mecke, šaunaus banketo programos vedėjas.

Dalis SLA seimo rengimo komiteto narių: iš k. Akvilina Petrauskis, Walter Petrauskis, Irena Macke. Ačiū!... Ačiū!... Ačiū!

Iš k. Jūratė Jasiūnienė, ketvirtas-Edm. Jasiūnas, Akvilina Petrauskis, Walter Petrauskis, sol. Algirdas Brazis ir pianistė Aldona Brazienė, atlikę meninę programą.

Iš k. Sonata Zingailienė, giminaitė Uznių, atvykusi iš Lietuvos kartu su vyru Zingaila. Adėlė Uznieinė, Vytautas Uznyš-daug padėjęs rengiant SLA seimą ir jaunieji SLA nariai Elvina ir Donald Petkai. Elvina yra Uznių dukra.

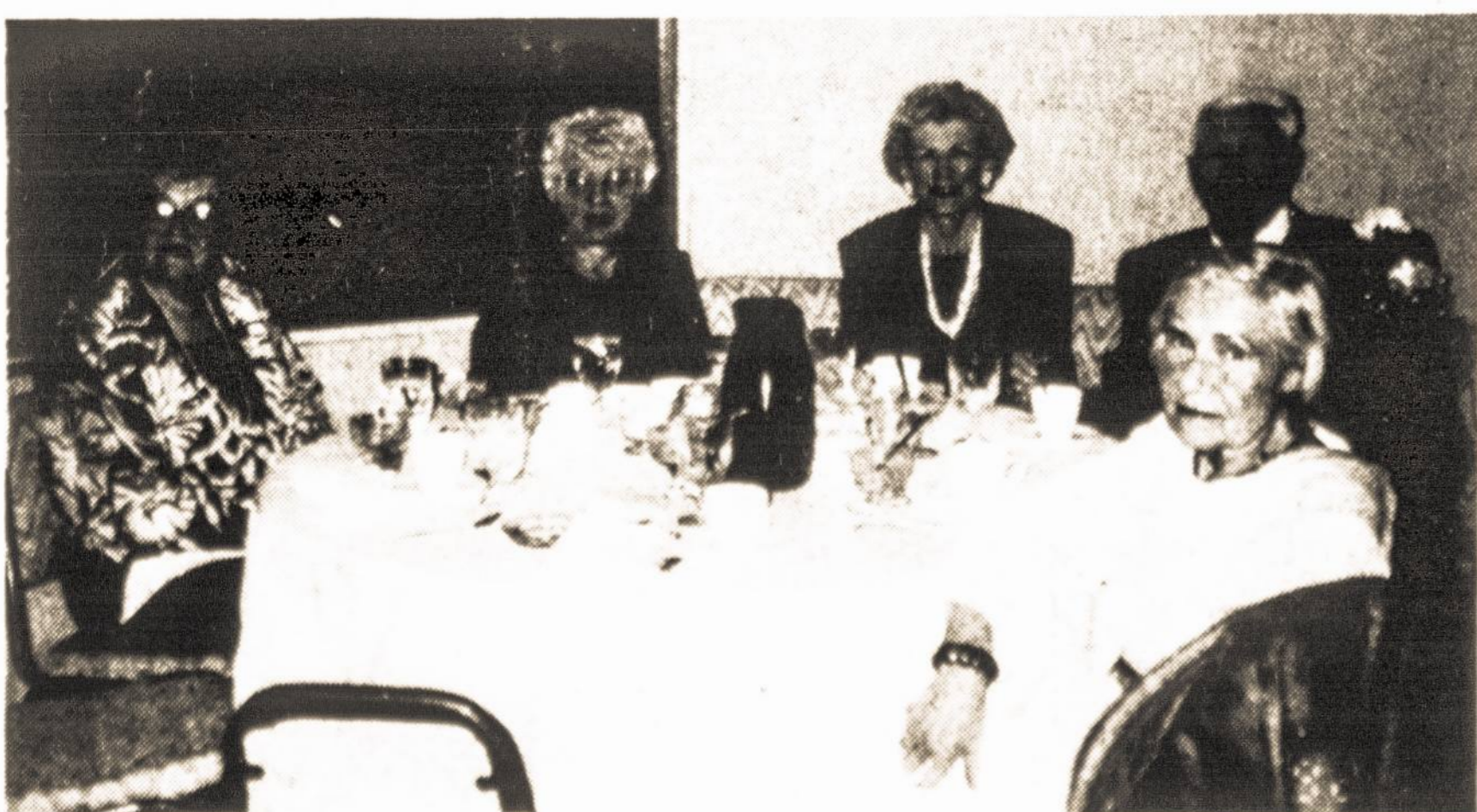
**BALIUS BUVO LABAI ŠAUNUS. PRAVEDE CHARLES MACKE. SOLO DAINAVO ALGIRDAS BRAZIS, IŠPŪDINGAI KALBĖJO VYTAUTAS ŠLIŪPAS. ŠOKOM, DAINAVOM ...
... BET LAIKAS SKUBĖJO...**

Clevelandiečiai pasižymi veiklumu ir linksmumu. Iš k. Ona Jokūbaitienė, viena veikliausia visuomeninkė, Zenonas Dučmanas, įvairių organizacijų veikėjas, Povilas Shukis, suorganizavęs naują SLA kuopą-Susivienijimo žvaigždė; svečias iš Lietuvos.

Atsisveikinant!... Zenonas Dučmanas, Genovaitė Meiliūnienė, Kęstutis Miklas, Jūratė Jasiūnienė, dr. Vytautas Dargis.

Iš k. Harriette Apke, Emma Petraitis, Evelyn Norbut, Jonas Drasutis, Anna Jagiella. Iki pasimatymo kitame SLA seime!

Prof. dr. Jokūbas Stukas ir kunigas Jonas Savukynas, skaitęs Seime invocaciją.

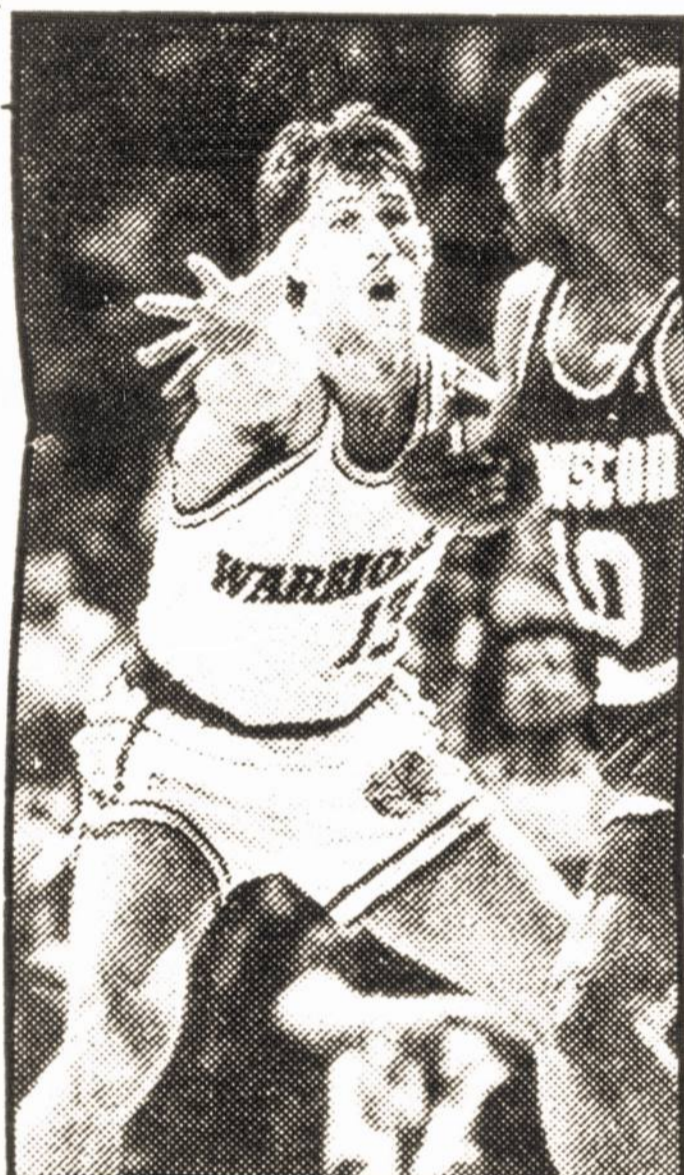
O, sudiev, sudiev... Iki pasimatymo rytoj!... Sypsosi Viola Stanny, sypsosi ir Dučmanas.

**LITHUANIA, YOUR CHILDREN PATHS OF RIGHTEOUSNESS SHALL TREAD;
FOR THEIR NATIVE LAND THEY'LL LABOR-EARTH'S ASPIRING AIMS THEY'VE BRED.**

**LAST ACT OF THE
OUTGOING PARLIAMENT**

On November 23, Lithuania marked the Army Day, after the outgoing Parliament approved the Act on Reestablishing the Lithuanian Army at its last sitting. On Sunday, a festive line was formed at the Cathedral Square, with Defence Minister Audrius Butkevicius and Prime Minister Aleksandras Abišala opening the military ceremony of celebration. In a minute of silence, the soldiers commemorated all those who have died for Lithuanian Independence since the Army was created 73 years ago.

The NBA has announced the names of 36 basketballers, candidates to this season's East-West "All Stars" game. On the list is Šarūnas Marčiulionis (on photo), a Lithuanian basketball player playing for Golden State Warriors (San Francisco).

**INTERNATIONAL RED
CROSS IN VILNIUS**

A delegation of the International Red Cross Committee has arrived in Vilnius to get better acquainted with the activities of the Lithuanian Red Cross and discuss possible assistance program.

SELLING ELECTRICITY

According to an agreement recently reached in Minsk, Lithuania is going to export electric power to Belarus and, via Belarus, to Poland. In 1993, 4 billion kilowatts will be sold to Belarus.

"TĖVYNEI"

The Lithuanian Alliance of America acknowledges their appreciation for a contribution of \$30.00, donated by Eithne Sax, of New York, in memory of Joseph Boley-Bolevicius, her long time friend.

**FLYING A BOEING
TO ŠIAULIAI**

Lithuanian authorities have received an official permit to take over the Russian military airport located at Šiauliai, northern Lithuania. The first stage of the hand-over process should be completed by 1993.

According to Dutch and Canadian experts, the airport is one of the best in the former Soviet Union. Its runways match globally-accepted standards. Recently, the United States has asked for permission to land Boeings at the Šiauliai airport, since Riga's runways are not adequate enough. Specialists suggest to turn the airport into a free economic zone. Preliminary proposals have been made on establishing an international airline company, which could start regular flights from and to Šiauliai in March of next year.

NEWS

On December 5, qualification contest Lithuanian Top Model-93 was staged in Vilnius with 600 long-legged girls taking part. However, only 15 have made it to the finals, due to be held in February, 1993.

On December 7, at an all-staff meeting, the state-run Lithuanian Radio and TV called on the Seimas and Government to raise personnel wages, otherwise it will go on a two-hour warning strike next week.

On December 8, Archbishop of Vilnius, Audrys Juozas Backis, consecrated the second soup kitchen in Vilnius. Located at former monastery premises near St. Peter and Paul's Church, the charity kitchen *Betania* will serve 100 poverty stricken persons each day.

On December 8, the foreign diplomatic corps in Vilnius established tennis club Ambassador and elected Erkan Gezer, Turkish Ambassador to Lithuania, its president.

Eight Vilnius-based private firms and joint-stock companies have decided to cover the costs of telephone calls made from hospital-located booths.

The Klaipėda Sea Museum and Aquarium has been already visited by six million nature lovers (Lithuanian population is 3.7 million).

**DARIAUS-GIRĖNO
MINĖJIMAS**

Mūsų tautos didvyriai DARIUS ir GIRĖNAS, visuomenės remiami, iškėlė Lietuvos garbę visame pasaulyje. Skrisdami tiesioginiu oro keliu iš Amerikos į Lietuvą nugalėjo platųjį vandenyną su visomis gamtos kliūtimis. Tik dėl nelaimingo įvykio abu žuvo pačioje kelionės pabaigoje. Visuomenės paramos ir pasitikėjimo juodu neapvylė.

Nors juodviejų kelionė amžinai pasibaigė ir visuomenės parama jau nereikalinga, bet visų lietuvių širdyse liko abiejų lakūnų krauju parašytas ir gyvybėmis užanspauduotas TESTAMENTAS, kurį visuomenė PRIVALO VYKDYTI. Tasai testamentas liepte liepia amžinai minėti šį svarbų žygį ir skatinti kitus mūsų tautos narsuolius sekti Dariaus ir Girėno pasiryžimais.

Šie žodžiai turi tiek pat reikšmės šiandien, kiek jie turėjo ir 1933 metais. 1993 metais, liepos 15-17 d. ruošiamasi iškilmingai paminėti Dariaus ir Girėno skrydžio ir žuvimo 60 metų sukaktuves. Chicagoje jau susidarė šio minėjimo organizavimo komitetas, į kurį įsijungė daug organizacijų ir pavienių asmenų.

Šio minėjimo organizavimas ir jo sėkmingas įvykdymas sudarys nemažai išlaidų. Išlaidas reikės padengti iš aukų. Organizacijos, įstaigos, verslininkai bei pavieniai asmenys prašomi šį projektą remti kiek kas gali.

Sėkmingas šio minėjimo įvykdymas turi būti ne atskirų partijų ar srovių, bet mūsų visų pareiga. Parodykim pasauliui kad ir lietuviai moka pagerbti savo didvyrius!

Valentinas Ramonis
Komiteto pirmininkas

LITHUANIAN WEEKLY is the only English-language newspaper published in Vilnius. First-hand information about political, economic, cultural and sports life in Lithuania. New Lithuanian legislation and possibilities for starting business. We aim to give our readers detailed and up-to-date information about Lithuania.

LITHUANIAN WEEKLY is an independent weekly hoping to become your close and loyal friend.

LITHUANIAN WEEKLY subscription \$36.00 a year. Send check or money order to LITHUANIAN WEEKLY, P.O. Box 533, 2024 Vilnius-24, Lithuania or to Ed Sulaitis, 1330 So. 51 Ave., Cicero, IL 60650.

**B. KVIKLIO
ATMINIMUI**

Bronius Kviklys svajotojo aplankyti gimtąjį Daugailių kraštą (gimė 1913 11 10 Zastrono k.), su kuriuo atsisveikino 1944, pasitraukdamas į Vakarų Apie tai ne sykį užsiminė laiškuose mokytojai R. Jurkevičienei, kuri Daugailių mokykloje yra įkūrusi žymaus tėviškėno darbų muziejų. Deja, svajonei nebuvo lemta išsipildyti - prieš dvejus metus žurnalista, istoriką, aktyvų Lietuvos valstybės atkūrimo idėjų skleidėją išėivijoje amžinam atilsui priglaudė Čikagos žemė. Jau nebeturime Broniaus Kviklio, bet liko mūsų tautos kultūroje ir istoriografijoje gilūs jo pėdsakai: enciklopediniai veikalai "Mūsų Lietuva" (4 tomai), "Lietuvos bažnyčios" (7 tomai). Liko Čikagoje ir daugelį metų B. Kviklio kaupta lituanistikos biblioteka, kurioje daug archyvinų, susijusių su prieškarinio Lietuvos istorija, kultūra, valstybės vyrų veikla.

Šiuos ir kitus Broniaus Kviklio nuopelnus neseniai prisiminė Daugailių krašto žmonės, susirinkę pažymėti žymaus tėviškėno antrąsias mirties metines. Šv. Mišias Daugailių bažnyčioje aukojo B. Kviklio giminaitis kauniškis kunigas J. Čepėnas. Beje, daugailiškiai tėviškėno atminimui, jo tėvų sodyboje pastatė kryžių. Iškilnėse dalyvavo iš Čikagos atvykusios B. Kviklio dukros Rūta ir Danguolė, Lietuvoje gyvenanti jau garbingo amžiaus sulaukusi sesuo E. Gaidienė, kiti giminaičiai, daug Daugailių krašto žmonių... Dukros ant B. Kviklio kapo nuveš žiupsnelį jo gimtinės žemės.

Mindaugas Stundžia
Utena, "Ulenio" redakcija

**TĖSKIME
LIETUVIŠKĄ
PRIGIMTĮ
IR
GARBĘ-
ĮRAŠYKIME
SAVO
VAIKUS
ANUKUS
Į
SLA
EILES**

Tėvynė - SENIAUSIAS PASAULYJE LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS ŠVENČIA 92 METU SUKAKTI

Su viltimi ir tikėjimu

Lietuva, mano likime! Tau aš
paskyriau svajonę.
Kelią nušvietus prasme, drąsinau
žingsnį viltin.
Buvom kartu, kai liūdėjom, buvom
kartu, kai pakilom.
Tavo liepsnoj ištirpsiu, tavo
giedroj palieku.

Esu laimingas, kad galėjau dalyvauti nepriklausomybės atkūrimo procese: pasiektas tikslas man yra giedriausias gyvenimo džiaugsmas. Kaip ir visiems, kurie neprarado vilties, siekė, kentėjo ir kovojo. Lietuva kuriasi, Lietuva tampa.

Šiomis aplinkybėmis aš jaučiuosi įvykdęs kaip deputatas rinkėjų duotą svarbiausią priesaką. Rinkimų kampanijos metu kalbėjau, kad po nepriklausomybės pripažinimo tikriausiai turės būti renkamas Seimas, kuris iškovotą laisvę įtvirtins, sutvarkydamas ekonominį, socialinį ir kultūrinį gyvenimą. Dabar atėjo tas metas. Surizgusiems reikalams tvarkyti reikia specialistų praktiškų, energingų asmenybių, pažįstančių nūdienį gyvenimą, atėjusių iš jo gilumos ir suvokiančių naujus uždavinius. Dėl to ir nėjau į rinkimų kampanijos šurmulį, tesėdamas žodį. Antra vertus, šis sprendimas išplaukia iš mano asmeninių polinkių, nuostatų bei amžiaus galimybių supratimo.

Pasitraukiu, žinoma, ne visiškai ramia širdimi. Ekonominė ir politinė situacija nėra paprasta: sutrikusi pramonės ir žemės ūkio gamyba, nepatenkinama moralinė visuomenės būseną. Be to, į

naują gyvenimą galėjome išeiti benereikalingų aistrų ir triukšmo, be supriešinančių kraštutinumų. Neduokdie, kad, siekdami pilietinio aiškumo, nuklystume į nesandoros brūzgynus, kuriuose pamestume kelią. Mat politikoje svarbiausia ne atstumi, o patraukti. Taip pat skaudoka matyti, kad politinėje tarpusavio kovoje Lietuvos interesai kai kada nublanksta prieš partinius bei grupinius siekimus arba tampa tik priedanga pastariesiems. Neramiai nuteikia ir kai kieno karštose galvose šmėkščiojančios mintys, kad net prievarta įmanoma. Tuo tarpu demokratiją ir laisvę, kaip vieną svarbiausių nepriklausomybės reikmių, įgyvendinti galima tik ramioje aplinkoje.

Mūsų seneliams Lietuva buvo laisvės įvaizdis ir laidas. Mūsų seneliams ir tėvams Lietuva negandose ryškėjo kaip apskritai geresnės ateities vizija. Ir mums jos vardas pasilieką pačių gražiausių vilčių įsikūnijimo simboliu. Esu įsitikinęs, kad dabar tos svajonės ir planai kaip tik ir turėtų tapti tikrove. Pagrindas jau padėtas, kryptis duota. Tad ar negera, pildantis tam, ko norėta, iširti didžiojo siekimo ir laisvės šviesoje?

Aš joje ištirpsiu, tikėdamas rytdiena, ir kaip buvau, taip visada ir liksiu su tais, kurie grumiasi už Lietuvą, stiprina jos valstybingumą ir nepriklausomybę, triūšia jos žmonių labui, netrokšdami sau naudos. Juk didžiausia nauda ir vertybė - tai visiems mums gera, teisinga ir kylanti Lietuva.

Lietuvos aidas. Gintautas lešmantas

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

1992 m. spalio 17 d.

BERNARD YADINIS, 211 kuopa, Mahoney City, PA. Prie SLA prisirašė 1944 m. kovo 5 d., mirė 1992 m. balandžio 18 d. Apdrauda išmokėta velionio vaikam Bernard Yudinsky, Rose Gerg ir Mary Ann Seritsky.

HATTIE M. MASKIN, 217 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1941 m. spalio 3 d., mirė 1992 m. gegužio 1 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Gertrude Maskin.

ALBIN LEESON, 90 kuopa, Bridgeville, PA. Prie SLA prisirašė 1938 m. lapkričio 13 d., pridėtinės apdraudas paėmė 1977 m. vasario 1 d. ir 1984 m. rugsėjo 1 d., mirė rugpjūčio 5 d. 1992. Apdraudos išmokėtos velionio žmonai Martha, T. Leeson.

1992 m. spalio 31 d.

ELENA SALTINĖ, 341 kuopa, NcNaughton, WI. Prie SLA prisirašė 1927 m. birželio 5 d., mirė 1992 m. rugsėjo 23 d. Apdrauda išmokėta velionės seserėčiai Helen Puza.

SOPHIA BELIK, 105 kuopa, Dayton, OH. Prie SLA prisirašė 1941 birželio 4 d., mirė 1992 m. rugsėjo 7 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Antanina Rose Belik.

1992 m. lapkričio 14 d.

HELEN V. KULBER, 126 kuopa, New York, NY. Prie SLA prisirašė 1969 m. kovo 1 d., mirė 1990 m. gruodžio 3 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Elena Kulber-Page.

EDWARD F. STANOPOWICZ, 216 kuopa, Erie, PA. Prie SLA prisirašė 1950 m. liepos 2 d., mirė 1992 m. spalio 13 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Regina Stanopowicz.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

INCOME

From July 1 to September 30, 1992

INVESTMENT INCOME:

Bond Interest	\$47,218.28
Certificate Loan Interest	256.00
Interest on Band deposits	64.17
Interest on Short Term Fed. Securities	82.34
	<u>\$47,620.79</u>

MISCELLANEOUS INCOME:

Membership premiums	\$14,251.43
Sundries, Donations, Widows-Orphans Fund & Rent	856.56
	<u>\$15,107.99</u>
TOTAL INCOME	<u>\$62,728.78</u>

DISBURSEMENTS

Death Benefits	18,762.00
Matures Endowments	4,000.00
Cash Surrender	2,389.70
Disability Benefits	146.00
Salaries to Officers and Employees	19,244.43
Salaries to Official Publication Employees	- 0 -
Salaries to Real Estate Employees	600.00
Social Security, Taxes, Unemployment	1,630.08
Official Publication "Tevyne"	2,569.94
Real Estate Taxes	9,676.34
Real Estate Insurance and Miscell. expenses	2,108.90
Interest on Bond purchase	2,586.13
Fraternal Expenses	60.00
Fraternal Sundries expenses	161.96
Travel and Expenses	648.40
Actuary's and Notary's Fees	11,715.00
Commission to Organizers	644.70
Commission to Lodge Secretaries	- 0 -
Postage and Telephone	1,899.07
Printing and Stationary	703.62
Office maintenance and sundries	867.12
Investment expenses	- 0 -
State Insurance Department's Fee	221.50
Pension to Employees	1,356.13
Returned premiums and dues	371.18
Convention Expenses	- 0 -
Inventor	- 0 -
Supreme Bonds, Workman's Compensation	- 0 -
TOTAL DISBURSEMENTS	<u>\$82,362.20</u>

INVESTMENTS

INCOME: Matured & called Bonds & Notes	\$341,500.00
INVESTED: Various Investments	\$353,125.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
Genevieve Meiliunas, Secretary

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

1992 m. lapkričio 28 d.

MAGDE ALEKSYNIENE, 44 kuopa, Miami, FL. Prie SLA prisirašė 1923 m. kovo 3 d., mirė 1990 m. lapkričio 26 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Mylda S. Scheoph.

ANTANINA HORNIENE, 134 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1959 m. kovo 14 d., mirė 1992 m. birželio 9 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Manuela Rulis.

1992 m. gruodžio 12 d.

SUZANNA AMSZI, 353 kuopa, Pittsburgh, PA. Prie SLA prisirašė 1940 m. vasario 11 d., mirė 1992 m. spalio 28 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui John Amszi.

1992 m. gruodžio 26 d.

PETRONELIA STUNSKAS, 352 kuopa, Detroit MI. Prie SLA prisirašė 1940 m. balandžio 7 d., mirė 1992 m. gruodžio 1 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui Mike Stunskas.

Nuo 1992 m. pradžios iš viso:
\$64,107.00.